
13 kwietnia bieżącego roku grupa posłów PiS skierowała do zaopiniowania Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o finansowaniu zadań oświatowych oraz niektórych ustaw.

Zmiany mają na celu zapewnienie prowadzonym przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne, publicznym i niepublicznym placówkom wychowania przedszkolnego, szkołom, w których realizuje się obowiązek szkolny i obowiązek nauki oraz placówkom oświatowym, poprawę warunków funkcjonowania głównie w aspekcie finansowym. Proponowane rozwiązania mają mieć charakter projakościowy. Powinny wzmocnić organizacyjną i finansową stabilność niesamorządowych jednostek systemu oświaty.

Projekt ma na celu, jak wskazują wnioskodawcy, zmniejszenie dysproporcji w zakresie finansowania. Proponuje się zniesienie niektórych ograniczeń szkolnictwa niepublicznego w obszarze polityki oświatowej państwa, tak, aby ten segment oświaty mógł lepiej konkurować na rynku edukacyjnym i zapewnić szerszy dostęp dla osób, które ze względów finansowych nie mogą skorzystać z jego oferty.

Projekt zakłada **doprecyzowanie definicji szkoły niepublicznej**. Zgodnie z art. 178 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania może, w drodze decyzji, wyrazić zgodę na założenie lub prowadzenie szkoły niepublicznej, która nie spełnia warunków określonych w art. 14 ust. 3 tej ustawy, w szczególności jeżeli uzna ją za eksperymentalną. Podobne uprawnienia posiada także minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Przyjęcie tego uregulowania wyeliminuje pojawiające się wątpliwości co do uprawnienia ww. szkół do otrzymywania dotacji oświatowych.

Kolejnym założeniem projektu jest wprowadzenie nowych możliwości wspierania placówek wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży oraz placówek oświatowych. **Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w drodze uchwały, będzie mógł wyrazić zgodę na udzielenie pomocy finansowej lub rzeczowej**, przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole, w której jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki lub placówce prowadzonym przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną, dla których jednostka ta jest organem rejestrującym, **jeżeli udzielenie tej pomocy będzie sprzyjać poprawie warunków nauki, wychowania i opieki**.

Zmiana wprowadza również przepis, umożliwiający przedszkolom, innym formom wychowania przedszkolnego, szkołom i placówkom, prowadzonym przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne, **ubieganie się o inne niż ujęte w części oświatowej subwencji ogólnej środki przekazywane z budżetu państwa na realizację zadań w zakresie kształcenia, wychowania i opieki**, w tym kształcenia specjalnego i profilaktyki społecznej. Zasady przekazywania tych środków będą określone w przepisach szczególnych.

W projekcie zaproponowano nowe rozwiązanie, w zakresie rozstrzygnięcia, które niesamorządowe jednostki systemu oświaty, powinny mieć możliwość wypłacenia swojemu pracownikowi części lub całości wynagrodzenia, pokrywanego z dotacji udzielanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego, w wysokości do 250% 12- krotnego średniego wynagrodzenia nauczyciela dyplomowanego zatrudnionego na podstawie przepisów ustawy – Karta Nauczyciela. Uznano, że **wszystkie jednostki oświatowe, prowadzone przez osoby fizyczne i osoby prawne niebędące JST, będą korzystały z wyższego 250% limitu**. Zgodnie z projektem, środki z dotacji udzielanych z budżetów JST będzie można przeznaczyć również na świadczenia obowiązkowe udzielane pracownikom

na podstawie ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 746 i 2445).

Jednym z ważniejszych założeń umieszczonych w projekcie jest **ujednolicenie zasad dotowania szkół, w których nie jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki** (tj. szkół policealnych, szkół dla dorosłych oraz branżowych szkół II stopnia). Obecnie te zasady są różne w zależności do statusu publicznoprawnego szkoły. Po zmianie, uzyskanie części dotacji na słuchacza będzie uzależnione od osiągnięcia przez słuchacza 50% frekwencji na obowiązkowych dla niego zajęciach szkolnych.

Wskazano też, że **kontrola prawidłowości wykorzystania dotacji może być przeprowadzona tylko jeden raz**, o ile nie zostaną ujawnione nowe okoliczności świadczące o nieprawidłowości w pobraniu lub wykorzystaniu dotacji.

Proponowana zmiana upoważnia **dyrektora specjalistycznej jednostki nadzoru**, o której mowa w art. 53 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, **do realizacji zadań organu dotującego**, o których mowa w art. 37 ust. 1 i 2 **dotyczących wstrzymania dotacji**. Obecnie, Centrum Edukacji Artystycznej – specjalistyczna jednostka nadzoru, o której mowa w art. 53 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe – zgodnie art. 41a ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, oblicza wysokość i przekazuje dotacje niepublicznym szkołom artystycznym, a także weryfikuje i przeprowadza kontrole prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji. Dyrektor Centrum wydaje również jako organ pierwszej instancji decyzje o zwrocie dotacji, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Obowiązujące przepisy jednoznacznie przesądzają, że zaktualizowana kwota dotacji, o której mowa w art. 15–21, art. 25 ust. 1–4 i 8, art. 26 ust. 1, 2 i 8, art. 28–30, art. 31 ust. 1, art. 40 i art. 41 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, obowiązuje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu pierwszej aktualizacji (tj. aktualizacji związanej z terminem ogłoszenia ustawy budżetowej na dany rok budżetowy). W projekcie ustawy **zaproponowano, aby zaktualizowana dotacja obowiązywała nie później, niż od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu pierwszej aktualizacji**.

W projekcie zaproponowano też **zmianę ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej**. Celem tej zmiany jest doprecyzowanie przepisów dotyczących udostępniania informacji publicznej przez wykonujące zadania publiczne, podmioty niebędące państwowymi osobami prawnymi albo osobami prawnymi samorządu terytorialnego oraz innymi państwowymi jednostkami organizacyjnymi albo jednostkami organizacyjnymi samorządu terytorialnego. Obowiązkowi udostępniania powinny podlegać tylko te informacje, które są związane bezpośrednio z wykonywaniem przez te osoby i jednostki zadań publicznych lub dysponowaniem majątkiem publicznym.

Wejście w życie projektu ma skutkować wyrównaniem szans edukacyjnych uczniów chodzących do szkół publicznych i niezamożnych szkół niepublicznych. W zmianie zostaną również w pełni oddane konstytucyjne zasady pomocniczości i równości. Projekt ustawy w zakresie skutków finansowych nie ma w założeniu powodować dodatkowych wydatków z budżetu JST, ma on na celu uporządkowanie finansowania szkół i zniesienie niektórych dysproporcji między placówkami publicznymi i niepublicznymi. Planowany termin wejścia w życie ustawy to 1 stycznia 2023 r.

Projekt przekazano do zaopiniowania organizacjom samorządowym.